

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Oppositionibus aduersariorum ex sacra pagina obuiatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

ex his omnibus Scripturæ locis, quibus citata controu. 4. d. 4. quæst. 3. probabimus Deum ad mala peccata, siue debita peccatis supplicia nostra trahi à nobis præ suo in nos amore inuitum: inde enim legitime inferitur à Deo operandum prauis nostris actionibus, quæ maius nostrum malum sunt, multo magis pertrahi inuitum. Secundo: Quia ad penam nostram inuitus venire haudquaquam posset, qui ex voluntate sua efficaci materialis peccati siue actiones prauæ, vt à nobis exercitæ præfinitione sua in nobis ponit, quod puniat, vt arguit Nemescius quæst. 3. recitandus, & recitatus d. 1. quæst. 2. etenim qui ardenti, & efficaci desiderio, & voluntate puniendi in nobis ponit, quomodo inuitus veniret ad supplicia? Quin prudenti ætimatione diro nimium, & crudeli affectu, & amore puniendi, quod in nobis punire merito videbitur negotiatus. Denique pars eadem expressa videbitur Ilia: 43. num. 24. verbi illis: *Verum tamen seruire me fecisti in peccatis tuis: præbui mihi laborem in iniquitatibus tuis.* Ceterum vt doctæ Cornelius noster à Lapide ibi versu, *Moraliter aduertunt*: nihil ex loco contra præfinitiones ad materiale peccati Theologico rigido discursu deduci potest, sed solum laxiore, rigori Scholastico inuerti, concionatorio ad Moralem sensum extensa sententia.

13. Ne verò quis verborum sono deceptus ac literalis sensus ignarus mala ex illo probatione præfinitionis hæcæ firmet potius, quam euerat: hunc strictius alio, cū corum (præfinitionem nostrorum Ga'paris Sanchez & Corneli) à Lapide) observationibus adiutus, & contextu capitis erutum subiciam, igitur inuitum Dei eo capite est suam in populum Israël misericordiam, & beneficentiam, antiquam, & præfinitionem tum præfinitionem nullis eorum meritis, imò pluribus eorum demeritis impensam populo illi demonstrare: vt inde summum ipsi beneficium Incarnationis & aduentus Christi Domini (de quo etiam eo cap. rationum extat) magis commendat; cuius rei, & Iudeos ipsos testes ante actorem adducit & venturum etiam Christum Dominum præfinitionem verbis illis num. 10. *Et seruimus tui, quoniam ego: & antiqua quidem beneficia sua memorat à num. 14. ad 17. inclinat: futura verò in Christi aduentu à num. 19. ad 21. ubi bestiarum, & ferarum nominibus gentium Congregationem in Ecclesiam, & veram Abrahamidum, & Israëlitarum progeniem Evangelica prædicatione, & fide conuersione peragendam prædicat. Quoniam verò ad pristina beneficia, imò & futura Christi aduentu, merita Patrum suorum possent prætereundæ, atque ad peccatorum expiationem, legalia etiam sacrificia; id, quoad sacrificia peccatorum. 22. Non me inuocasti Iacob, nec laborasti in me Israël. Non obtulisti mihi arietem holocausti. Et visitasti me, non glorificasti me. Non te seruire feci in illatione: Nec laborem tibi præbui in thure. Non emisisti mihi argento calamentum (odotiferum) Et adipe viderunt tuorum non inebriasti me. Nil enim eorum, & si è legis feceris præscripto, non mihi, meive gratia, sed tui amore, & tibi tuique intendens, & inferuens commodis fecisti, cum, vt Sacerdotis honorem ostentares: tum, vt purificationis legalis tam actiua quam passiva honorem inanem assequeris: quo effectum est, vt sacrificiis ipsis, quibus recreandus, alias honorandusque eram, & ob quæ peccata vestra putabaris eripienda è prauo fine tuo vitiatas oneraret denovo, non honoraret: quare subdit num. 24. *Seruire me fecisti in peccatis tuis, præbui mihi laborem, in iniquitatibus tuis*: & quatenus non essent sacrificia vitiatæ ex prauo fine, tamen, vt legalem purificationem tuam, ac proinde tibi, non mihi consequeris fierent: quare illis intendentes, vi illorum, & iure à me reciperes: idcirco non ob illa peccata tua delentur: idcirco subdit num. 25. *Ego sum, ego sum ipse* (id est solus) *qui deleo iniquitates tuas propter me, non ob sacrificia tua, sed neque ob Parentum tuorum Moysis, Aaron & Abraham: Hi liquidem omnes poena etiam digni fuerunt, cum ob Originalia, tum ob actualia Abrahamus, quia primus Idololatra Genes. 11. num. 31. & cap. 12. Christi pp. de Origine de Deo pno, Tom. I.**

num. 1. duo reliqui increduli ad Petram contradictionis, atque idcirco me condonatore, & incarnato Redemptore egerunt, quin eorum merita ius aliquod vobis contra me fecerint, vt vestra peccata remitterem. Hoc autem, vel inde patet, quod, vestris sacrificiis, & vestrorum Patrum adiutoribus meritis, tot vos cladibus quod à numero vigesimo sexto, ad capitulum finem recenseo, ob peccata vestra afflicte fas mihi, & integrum, nihilominus fuerit: quod ergo, tot in vos beneficia contulerim peccataque vestra remittam, ac per memetipsum incarnatus redemerim, mihi vni, ac misericordie, non vestris sacrificiis, aut Patrum vestrorum meritis debetis: qui solus propter me, ac per me ipsum, & peccata vestra passione mea acerbissima, & redimo, & remitto: vt id etiam circo dicere iure possim. *Seruire me fecisti &c. Præbui mihi laborem, in iniquitatibus*: Cum quidquid deliquisti, mihi reliqueris acerbissime soluendum, vt hæc paraphrasticum commentario explicant Hieronym. Cyrill. Theodoretus Euseb. 10. demonstr. Euang. in peccatis tuis defendi te: & quasi hyperaspistes sentum me pro te ira Dei opposui. Nil ergo hoc loco de seruitute Dei, eiusque labore in cooperatione nobiscum ad materiale peccati rigore litteræ, & scholastico continetur.

CERTAMEN II.

Oppositionibus aduersariorum ex Sacra pagina obuiatur.

1. **Q**ui plura ex Scriptura contra præfinitiones hæcæ velit legat nostrum Didacum Ruiz de Montoya variis locis tom. de Scientia & de Prouidentia ac prædestinat. ac præfinitionem tom. de voluntate per totas viginti quinque disputationes videlicet à 27. ad 51. inclusiue. Nobis enim præcipua solum loca, & capita impugnationum ex Scriptura attingere vilius fuit: tum breuitatis causa tum in exemplum aliorum plurimum, quæ his affinitatis, & similitudinis iure ad præfata capita videntur facile reducenda: eadem de causa non omnia quæ pro eis præfinitionibus assumi, vt cunque, ex Scriptura, obiciunt possent, certamine hoc proponam, & diluam: sed quæ maiorem difficultatis speciem præ se ferant, & quorum solutio aliis diluendis doctrinam, vel exemplum minuit. Opponuntur primo plura Scripturæ loca, quæ sonant Deum velle, vt praua opera fiant, v. g. venditionem Iosephi à Fratribus, & illa figuratam Christi Domini à Iuda traditionem Iudeis, atque ab his occisionem, Genes. 45. n. 8. *Non vestro Consilio, sed Dei voluntate huic missus sum c. 50. Nolite timere: num Dei possumus resistere voluntati.* Respondetur tamen cum Patribus subtilius de his disputantibus, & qu. 3. recitandis: passionem quidem eis locis bonam pluraque inde bona suborta voluta plane à Deo, actionem verò prauam venditionum, tradentium, & occidentium, sine qua passio, & reliqua bona esse non poterant, fuisse à Deo tantummodo permissa. Hinc verbis c. 50. relatis præmissis timidis ob scelus suum fratribus: *vos cogitasti de me malum: sed Deus verit illud in bonum, vt exaltaret me, & saluos faceret multos populos.* Non vestro consilio, dispositione, quæ tota in meam erat perniciem; sed diuina, in qua tanti vestri sceleris permissio, non voluntas claudatur, vt me exaltaret & plura alia bona non aliter obuentura aliis multis prouideret: illud autem. *Num Dei possumus resistere voluntati*, non ad voluntatem venditionis lux à fratribus, sed venit illis à Iosepho præstante intelligitur, ac expressit Hebræa lectio his verbis: *At-hi-rau chi hat-hub eloian*: cui Græca & Chaldaea concordant Latine ad verbum vertenda. *Nam sub Deo sum ego: cuius voluntas d. mea erga vos venia est, cui resistere nequeo, ni eius timorem, reuerentiam, obedientiam, & debitam tot ipsius in me beneficiis gratitudinem vestri sceleris occasione deponam, vt paraphrasticè commentatur Chrysostomus hom. vltim. in*

D d d d Genes.

absoluta, si integræ, innoxieque, nec dumque absolute corruptæ, esset inuictus Deus, ut aigit Augustinus, cui male occurrit Beza pag. 155. & 164. decretum, inquit, [Dei de faciendis ex eadem massa valis, aliis in honorem; aliis in contumeliam, antecedit omnem præuisionem culpæ, & omnem omnino causam, quia non poterat Deus executioni huius decreti viam aperire, nisi homo peccaret, ideo ordinauit lapsum Adam, ut haberet, quorum miseretur, & quos iuste puniret.] Fateretur contra se etiam hoc loco Beza ad misericordiam Dei voluntatem, quia massæ partem in vasa honoris, siue in honorem eligit, massam corruptam præsupponi debere; citius autem inde inferatur corruptam præsupponi debere non ad executionem solum (vt hac solutione vult) sed ad prædeterminationem absolutam ad supplicium, & ignominiam partis alterius massæ damnatæ. Secundo non minus iniquus est affectus, quam effectus puniendi absolute, nondum noxiæ absolute præuisionem: quare, si ideo Deus noxæ absolute præuisionem expectare debet, vt effectu puniat, absolute eam etiam expectare debet, vt absolute ad penam destinaret, & effectum absolutum habere puniendi. Tertio iniquus est facere in alio malum, quod puniat, quam penam innoxio indigere; quod autem aiebat, dicendum non esse, Deum facere vasa iræ & in contumeliam, sed solum facta relinquere, si massa corrupta supponatur, leuissimè est. Tum quia destinatione absoluta ad penam (quo sensu eum locum nunc interpretatur Augustinus) vltima statum corruptionis, & reatus per penæ destinationem absolutam iræ valis è Dei iusticia facit: cum tamen pars massæ eiuſdem corruptæ, altera in vasa misericordie Dei benignitatis, creati eius eodem non obstat, eligatur. Secundo, etiam in capite Adamo, ac nature generalis massa, quasi in femine, imminenter, & actu primo particulares partes massæ in vasa iræ pro ptectione destinandæ corruptæ sint; non tamen absolute & in actu secundo, quouque per propagationem absolutam ex Adamo à Deo condantur in vasa iræ, odij, Dei, & absolute reatus ad penam: quare verum adhuc est ex massa generis humani partem in vasa misericordie à Deo fieri demò absolute, nec solum feruari: cum autem massa æque in femine viciata respectu omnium esset: cur Deus partem in vasa iræ, partem in vasa misericordie eligat, nulla à nobis ratio potest inueniri, atque ad occultata Dei iudicia, & voluntatem recurrendum esse merito Paulus docuit, figuli, & vasorum, sola eius voluntate ad tam diuersos vius destinatorum, exemplo aptissime explicuit, quod autem figuli exemplo ad Adam ex luto formationem Paulus repperit falsum est. Nam ad illud Isaia 45. *Nam quid dicit luto figulo suo quid facis? Solum respicit Caluino etiam & Petro Martyre Beza Magistris, nec solum Partibus Ecclesie consentientibus. Nec de formati à Deo ex luto, proprie tali, teneret simili tudo, cum solus Adamus formatus ex luto fuerit: vt, à Deo quidem, vas in honorem formatione sua; locus Exod. 9. de Pharaone. *Pesiste siue, vt legitur ad Rom. 9. excitauit te, vt ostendat. Ege. Hebraea hegemadithica stare feci, seu conseruanti. Eti tuam proceruam, quam odi scierim, si conseruaueris, vt bene August. quæst. 32. in Exod. & Rupert. Tenentis de excitatione in regnum & solium, non obstante abusus potestatis præscientia simili; non autem ex abulsi intentione, nedum efficacia eius præuisione absoluta, aut abusus & supplicij: quare adhuc posui, & excitauit te, pro eius à Deo conditione, nihil contra nos locus probaret.**

5. Tertio opponet ea, quibus homines ad prauas actiones impellere, eisque, vt instrumentis ad illas vt Deus dicitur 2. Reg. cap. 12. *Tollam uxores tuas, & da- bo proximo tuo & dormiet cum uxoris tuis in oculis so- lis huius. Tu enim fecisti abscondite: ego autem fac- iam verbum istud in conspectu omnis Israel, & in con- spectu solis, cap. 14. &c. commouit, (ex ira in Israelitas Deus) David dicentem vade numeras Israel cap. 16. *Præcepit semel (Dominus) vt male diceret David, ac dæ- moni cap. 22. decipies Achab, & preualebis vade, & fac- cias, & 3. Regum, cap. 11. & 12. & lib. 4. cap. 9. & 10. rebel- liones Hieroboam contra Roboam & Hiehu contra Achab legitimis Reges adeo fuisse dicitur Psalm. 104. *de- clinasti Semitar nostras à via tua vers. 25. conuerſis cor- reuisti vt dicitur populum eius, Psalm. 118. Inclina cor meum in testimonia tua & non in auaritiâ, Psalm. 149.***

149 Oſeph. de Ortega, de Deo Vno, Tom. I.

*Non declines cor meum in verba malitiæ, oratur autem, ne quid faciat, qui illud facere absolute potest, non vero qui absolute nequit. At quoad Indam Dominus, quod facis fac citius. Aliis vero vt instrumentis ad prauas actiones vt Deum coſtat ex Job. 1. Dominus absulit, quod solū per prauum diaboli odium effecit Ilai. 10. Senacherib Serra, & Virga Dei, appellatur e. 13. Medos & Perſas San- ctificatos suos vocat; quod vt instrumenta iræ sue inferui- rent, & à se ad atrocitates exercendas excitatos ait, ibi: & Hierem. 51. Sicuti & Regem Babylonis e. 50. vocat Mal- leum vniuerſe terra, & Ezechiel. 12. Dei poſte expanſum, ad Israel capiendum, Ceterum Deum, nec phyſicè, nec moraliter præcepto exhortatione impios mouere poſſe ad prauas eorum actiones adeo est Catholicis ſitum, vt Augustinus recitatus n. 3. sub ſinem, & tract. 53. in Ioann. illas præuidere, poſſe quidem Deum aſſerat, non autem ſa- cere: quare ſola permiſſione, ſine qua ab impiis fieri illæ nequeunt, facere, & præcipere per ipſos illas dicitur ad eaſque inducere: quemadmodum, qui venaticum can- nem lepori de ſe inſtantiem ſoluic, eum in leporem di- citur immittere. Neque exhortationem, aut præceptum im- pie agendi plus ex parte Dei ſignificant, quam permiſ- ſionem hanc & exercitiū factam impiis ſine deſer- tione, in quibusque ij, in quos excidia praua, ſiue temporalia, ſiue ſpiritalia ab impiis ſiue homine, ſiue demone exercenda ſunt, protegerentur, negare decernit; quin eorum prauarum actionum prauis miniſtris imperet: vt opus eſſe concedit perſidus Caluinus 1. Conti. cap. 18. §. 1. de excitatione à Deo Scribens: *Si Dei iudicium eſt excuſatio, & amentia Achab, nuda permiſſionis ſigmen- tum euaneſcit: quia ridiculum eſſet, iudicem tantum permiſſione non etiam decernere, quid fieri velit, & mandare executionem miniſtris: quod parum penæ iudi- ciarie etiam, ſit decerni eorum ſubſtationem, quibus damnum vitandum erat, atque hoc etſi ab alterius vo- luntate eſſet inſalubriter futurum, Adeo ſceleribus ob- calluit obtruitque Caluinus, vt tot, tanteque eius generis paſſus à Deo ſupplicia, non perſciscat: Hanc Sathanæ in Job permiſſionem ſolam ſuam Deus ſatis ex- preſſit illis verbis: ecce vniuerſa, qua habet, in manu ſua ſunt, iuxta Auguſt. 2. ad Simplician, quæſt. 2. quod ſi permiſſioni Dei actus vnus prauus adiungatur alterius à Deo impeditio, qui altas fieret, vt contingit Semei, cuius iræ alta in David effuſe non permiſit diuina pro- uidentia in actus etiam prauos, qua inde ordinatos etiam ordinem ponit, & modum taxat, vt recte ab Hugone Victor. recognoſcitur 1. de Sacramentis part. 5. cap. 29. ratione cuius, tropice etiam determinata illa actio fieri à Deo ſolum illam permittente dici poſſet. Tertio, in- clinare poſſitue ad prauas actiones per accidens, & oc- caſionaliter dici Deus poſſet: quatenus poſſitum aliquid præſtat, quoad prauam actionem occaſionem aliquis arripit iuxta S. Thom. in caput 9. ad Rom. vt beneficia Iſraelitis, ob quæ Egyptij odio eos & inuidia proſe- quebantur, vt ad obiecta ex Plalm. 104. num. 25. Auguſt. & Tycedor. illud de Hehu, & Ieroboam non per rebel- lionem, & tyrannidem, regnum contra Roboam, & Achab inuaſiſſe vt Caluinus concedit 1. inſtituit, vt nec ſola Dei permiſſione (quod ſatis nunc eſſet,) ſed poſitiua voluntate, qua his ob immania ſlagitia regno exactis voluit illos ſuccedere, docet expreſſe Auguſtinus 17. de Ciuitate cap. 21. & 22. & conſtat de Hieroboam ex 3. Reg. cap. 11. vbi Abdias Dei nomine Regnum ipſi ac po- ſteris, ſi ſe recte in eo gereret promiſit. Roboam vero Regnū armis recuperare tentanti ſic per Semeiam à Deo prohibuit eſſe. *Non aſcendatis, neque bellabitis contra fratres veſtros filios Iſrael à me enim factum eſt verbum.* De Hiehu. conſtat ex 4. Regum cum nihil de Regno co- gitantem Dei iuſſu per Filium Prophetarum vinctum in Regem: præceptumque accepſiſſe, vt totam Achab fami- liam extingueret, ac de executione à Deo ita laudatum e. 10. [quia ſtudioſe egſti, quod rectū erat in oculis meis, & omnia, quæ erant in corde meo contra domum Achab filij tui vſque ad quartam generationem ſedebunt ſuper thronū Iſrael: Opponunt Caluinus, & Petrus Martyr de his dictum Oſe 8. *Iſſi regnauerunt, & non ex me; ſed ſibi obiectione contradicunt, cum Regni inuaſione, quam ty- rannam fuiſſe volūt, ex Deo nō fuiſſe hoc textu cōtra ipſos***

D d d d 2 conuin

catur, verum, etsi Hieronymus Hieroboam eo textu fuggillari dicat, fuggillari etiam Saul ait quem i. Reg. pluries, praefertim cap. 10. Dei voluntate regnum aduiffe constat: est igitur sermo de exercitio regnandi, regnique administratione praua, vt bene S. Th. in c. 13. ad Rom. & quamvis de institut. eorum in Reges, etsi ex Dei voluntate, sermo esset, sic Deus loqui potuit ratione occasionis eos in Reges instituendi, quae aliorum peccata fuere, vt morte ob peccatum a se inducta in mundum à Sap. 1. absolutè dicitur *Deus mortem non fecit*.

6. Quarto opponuntur ea, quibus Deus hominum corda excacare & indurare, ne rectè agant, asseritur Exod. 7. 8. & 9. de Pharaone, Deuter. 2. de Schon. Iosue 11. de gentibus promissæ terræ: item 1. Regum 2. & lib. 3. 13. vbi ex Deo non audisse opportuna homines dicuntur. Iob 12. [Qui commutat labium, veracium, doctrinam senum auferit, qui commutat corda Principum, & decipit eos, vt frustra incedant per initium. Palpabunt quasi in tenebris, & non in luce, & errare eos facit, quasi ebrios.] Psal. 68. [Obscurentur oculi eorum, ne videant.] Isai. 19. [Dominus misit in medio eius Spiritum vertiginis.] c. 63. [Quare errare nos fecisti de viis tuis: indurasti cor nostrum, ne timeremus te.] Hierem. 20. [Seduxisti me Domine, & seductus sum,] & passim apud Prophetas, [Excacata Domine cor populi huius, & aures eius aggraua:] Ioan. 12. [Propterea non poterant credere: quia iterum dixit Isaias excacauit oculos eorum, & indurauit cor eorum,] & Luc. 8. [Vobis datum est nosse mysterium Regni Dei, cæteris autem in parabolis, vt videntes non videant, & audientes non intelligant,] atque, vt innumera eius sententia præteream, ad Rom. 1. *Cuius vult miseretur, & quem vult indurat*: Verum hæc loca solum Dei desertionem, & permissuam voluntatem Patribus cunctis significare, non autem positiuam actionum prauarum, siue excacationis, & indurationis in actu secundo voluntatem vel Heretici ea obicientes fatentur. Chrysost. hom. 3. in epist. ad Rom. exemplo Ducis Milites in acie deferentis, nec in stragem hostium iuuantis, & impellentis, nihil aliud ea esse, & significare quam permisisse ostendit hom. 8. in 2. ad Cor. ad ea verba: *excacauit sensus incredulorum*: Irenæus aduers. hæres. c. 48. fine: [Tradidit eos infidelitati eorum, & auertit faciem ab huiusmodi relinquens eos in tenebris quia ipsi sibi elegerunt.] Cyrill. Hierosolym. catech. 6. post med. Archelai Episcop. contra Manem ad ea, *vt videntes non videant*: Sententiam hanc: [non quod odisset eos volebat, ne viderent, sed propter indignitatem quod oculos suos ipsi obstruxissent] valde commendat Cyrill. Alex. 8. in Ioan. c. 21. post med. [excacat Deus, & obdurat, non efficiendo illa in cordibus hominum, sed deferendo, & non adiuuando: quia enim priores eum deserimus, ipse, culpis nostris id ingentibus, etiam nos deserit,] iuxta Oleez 4. [Perinde, atque, si quis sponte se auertat à sole, & densas incurrat tenebras, hæc deficientia luminis in oculis, non Solis absentia, sed solum eius culpæ est adscribenda, quæ verò Deo permittente fiunt saepe numero in scriptura proferuntur perinde atque ea efficeret.] Orig. 2. iudic. homil. 2. fine, quod Deus aliquem tradit, intelligendum ait: [non quod ipse tradat: sed eo, quod derelinquit,] & infra, [tradita dicitur anima ex eo, quod Deo vacua inuenitur, & inuaditur.] Damasc. Dial. cont. Manich. longe à medio. [In errorem à Deo agitur Propheta Deo ipsi cupiditatis suæ meritò aberrare sinente:] Consonat sibi 4. de fide c. 20. Basil. hom. 9. *Quod Deus non sit author malorum*, sub init. Olympiod. homil. 6. in Eccles. id Roman. 1. *Tradidit illos Deus*, ait: [Non, quod Deus ipse quenquam hominum cogat auitiam, &c. sed quod ea permittat, quæ homines electione liberæ voluntatis aggrediuntur. Consensit Theodoret. 2. ad Thessalon. & 5. epitom. diuin. decretor. c. 12. Theophylact. & Euthym. in caput Ioan. 12. iuxta Græcam diuisionem cap. 15. Hieronym. ad id Iob 34. *Idcirco inducet noxem*, & ad Isai. 6. sub finem ad illud Eccles. 1. *Hanc occupationem perficim deus, & eam superfluum*. In eandem porro sententiam frequentissimus est Augustinus contra Iulian. cap. 3. sub med. [Cum ergo dicitur homo tradi desideris suis, inde fit reus, quia desertus cedit eis, atque consentit:] & in Psalm. 8. illa, [& non audiuit populus meus vocem meam: & Israel non intendit mihi, & dimisi eos in desi-

deria cordis eorum,] breui ac æquè viuida periphrasi in eandem sententiam explicuit. *Denant eos sibi*, & 1. ad Simplician. q. 2. sub med. sic nostram à Deo obdurationem definit. [Nolle Deum misereri, vt non irrogetur ab illo aliquid, quo sit homo deterior: sed tantum quo sit melior non erogetur,] scilicet sequent. [quia non eorum miseretur, non quia impellit, vt peccent,] tract. 13. in Ioan. med. [sic excacat, sic indurat Deus, deferendo, & non adiuuando:] 13. de Trinit. c. 12. post med. hominis diabolo à Deo traditio inquit: [non ita debet intelligi, tanquàm hoc Deus fecerit, aut fieri iusserit, sed quod tantum permiserit.] Plura ex ipso, & aliis pluribus Patribus dabo statim num. seq. Chrysol. ferm. 67. vers. fin. ad id: [Etne nos inducas in temptationem,] inquit: [Rogemus, vt nos arbitrio nostro non relinquat, sed in omni actu Paterna pietate constringat.] Sicque nos temptationi tradat in eamve inducat.

7. Ne verò, quamvis Dei desertionem in prauum actum excacationem, & obdurationem cordis specialem, & traditionem hominis à Deo, & qua non posse homines videre, audire, ac credere, eis locis dicuntur, astimes significari: duo vltimus ex parte obdurati obsecrati, & traditi à Deo significantur. Primum peccatum anterius, ob quod eiusmodi desertione, & permissione, vt in alia sponte ruant à Deo puniuntur. Quod primi peccati obduratio, & à Deo excacatio, ac traditio esse non potest. Secundum addit vehementem peccatoris ad praua opera sibi iuuanda, Deique præceptis, & veritatibus opposita inclinationem, vel vniuersim, vel in materia particulari, siue ea ex actum prauorum repetitione, siue ex vehementia, & adhesionem nimia ad prohibitum primi actus prauum peccatoris voluntatem fuerit inducta: ex ea enim vehementi inclinatione, & per Dei permissionem, & desertionem subtractione auxilij efficacis, & hic, & tunc poterit illam ab actu prauo retrahentis (quo solum inclinatio illa vehemens erat de facto superda) morali, quædā omnino absoluta, in peccatore impotentia vitandi illum actum prauum poniatur: etsi physica ad eum vitandum imo, & moralis absoluta maneat in ipso potestas, cuius non vsu, & abusu, & prauè operetur, & peccet inexcusabiliter. Primum expressit Augustin. de gratia & lib. arbit. cap. 23. iuxta id Ioannis 5. [Exculationem non habent de peccato suo: Cum auditis ego Dominus testis sum Prophetam illum, vel quem vult indurat, eius merita cogitate, quem sic obdurari, vel seduci permittit:] id quod c. 20 & 22. confirmat, & concludit. [Nolite dubitare, præcessisse mala merita eorum, vt iussu ista pareretur.] & epist. 105. ad Sixtum col. 4. [Nec obsecrari Deum impetiendo malitiam: sed non impetiendo misericordiam, quibus enim non impertitur, nec digni sunt, nec merentur:] epist. 106. cit. ea med. ait: quia infusus est, neminem à Deo obdurari nisi meritò:] lib. 20. de ciuit. cap. 19. fine. [Pro eo, quod dilectionem veritatis non receperunt, vt salui fierent, nec dubitauit Apostolus addere, & dicere: mittet illis Deus operationem erroris, vt credant mendacio: quia Deus diabolum facere ista permittit iusto iudicio:] Consonat q. 68. ex octog. tribus, & 4. de prædicatione. & gratia, & ferm. 88. de tempore. Prosper ad cap. Gal. lor. sent. 11. [Qui autem tam profundæ impietatis sunt, vt extra remedium correctionis habeantur, non à Deo incrementa iniquitatis accipiunt, sed per semetipsos deterioriores fiunt: quia relinquunt à Deo ac sibi ac deceptoribus suis tradi per præcedentia peccata meruerunt:] Idque solum docuisse Augustinum locis in ipsum obiectis ostendit Paulin. epist. 27. seu 1. ad Aprum. [A Christo (qui veritas est) alieni in hac necesse est errorum interlicare permanent: qui, si vellent, intelligere, vt bene agerent, oculos suos, quos statuerunt declinare in terram, ad substantiam iustitiæ leuarent.]

8. Magn. Gregor. 1. Moral. cap. 5. post med. ad id Iob 12. [Sin incluseris hominem, ait: includere Dei est clausus non aperire, &c. obdurare per iustitiam dicitur Deus, quando cor reprobi per gratiam non emolletur. Recludit itaque hominem, quem in suorum operum tenebris relinquit.] Repetit cap. 7. ad sequentia Iobi. *Adducit Consiliarium stultum*, cap. 9. ad id, *Optimatus supplantat*, & lib. 16. cap. 24. ad Iob. 24. *Ipsi fuerunt reboles luminis*, lib. 25. cap. 9. alias 13. fine, ad id Iob 24. *Noxius enim operta eorum, idcirco inducet*

noctem; scribit: *inducere noctem Dominus dicitur, non quod tenebras ipse inferat; sed quod obscura corda peccantium misericorditer non illustret; ut hoc ipsum in nocte cæca esse sit, à cæcitate tenebris liberare noluisset*: lib. 29. cap. 7. alias ad 30. ad id, *et vespere super filios terra surgere facit*; habet: *quia infidelibus Iudeorum corda dominari. Antichristum eorum merito exigere permittit*: qui idcirco à Domino huic vespere iussu subduntur, quia ipsi sponte sua, filij terra esse voluerunt: in-far: Nequaquam ergo super eos vespere consurgeret, si filij cæli esse voluissent: consonat 10. & 15. alias 24. lib. 31. cap. 9. alias 11. & ad id *præuabit eam Deus scientia*: homil. 1. in Ezech. Chrylog. serm. 68. [pendendum, ait, ne succumbamus, & ne deinde offensus Deus tentationibus, quos relinquit] serm. 70. vers. finem. Neminem tentat, sed tentare dicitur, cum contumaciter euntes ad tentationem laqueos derelinquit. Ildor. 1. Sent. sub finem, [obdurat dicitur Deus hominem, non eius faciendo duriciam, sed non auferendo eam, quam ipse sibi enatuuit. Non aliter obducere dicitur Deus, non, ut eandem in eis ipse cæcitate faciat; sed, quod pro eorum inutilibus meritis cæcitate eorum ab eis ipse non auferat. Consonat cap. 15. & 19. ex eius & Chrylogi proximè, Gregori, aliquot Augustini in Psalm. 80. recitatis testimoniis antecedens derelictioni, & permissioni Dei vehementi inclinatio peccatoris ad actus prauos, quæ ferè impos moraliter eos vitandi, si Dei potens adiutorum ea permissione absit; aperte probatur: quod erat secundum, quod probandum hoc numero propoluimus, quo sentit Augustinus citato tract. 51. in Ioann. intelligit. *Propterea non poterant credere*, & Bernard. 1. de Considerat. ad Eugen. vehementem hanc hominis adhesionem ad prauum affectum per peccatum sic describit: *que nec seipsum exhortet, nec seipsum sentit: non mouetur precibus: minus non cedit: flagellis magis duratur*. & Isai. 6. num. 9. *ut recitatur* Matth. 13. n. 14. Incrassatum est enim cor populi huius, & auribus grauitur audierunt, & oculos suos claustrunt, ne quando videant oculis, & auribus audiant, & corde intelligant & conuertantur, & sanem eos.] quare Pl. 130. 80. traditi in desideria cordis, & ad Rom. 1. in reprobis sensum, & in passionem ignominia: ac 2. ad Thessalon. 2. recte dicitur: quia vehementi eorum impulsione sua voluntas Dei permissione à Deo deserta plus satis habet, ut ruat, quod autem permissio hæc sit, quæ peccato, & ex eo orta vehementi hac propensione ad prauum actionem suppositis, ex cæcitate, obduratio, &c. à Deo ponitur, infirmum satis & à Patribus & à nobis fuit, magisque ex instituto explicabitur tract. 7. d. de effectibus prædestinationis.

9. Sed nec hæc vera, & generali solutione de permissione sola Dei, quæ ad actiones aliquot prauas, quas fecisse factumque esse Deus in Scriptura dicit vii illis Dei ad David 2. Reg. 12. *Tu enim fecisti in occulto: ego autem faciam verbum ipsum in conspectu omnis Israël*, & in conspectu soli huius. Caluinus quiescit: imo 2. instir. c. 8. §. 1. ait: *Deus hoc opus suum esse pronuntiat, verba enim sunt. Tu fecisti occulte, ego autem faciam in conspectu*, &c. idemque de aliis dicere posset: ut cum Iobum afflixisset dicitur in Scriptura Deus. Audiat verò generalis aliam ad has, & similes Scripturæ locutiones intelligendas, regulam Damasc. 4. de fide cap. 20. sub finem. *Alii est scriptura quadam, quæ secundum euentum debent intelligi, casualiter dicere*. Cui consonant Chrysostom. homil. 67. fin. Cyrill. 8. in Ioann. cap. 20. fine. Theophyl. Euthym. Theodoret. Mopuestenus Leontius, & alij: quæ autem casualiter dicta pro euentu solum à Deo permissione intelligenda sunt, ea à Catholicis, doctisque dicuntur quæ casualiter dicta similes Caluinianæ huic continent blasphemiam: & quidem ex 1. Reg. 12. eam regulam discere Caluinus potuisset: sola derelictione Viri à Dauide Iobao duci imperata, quin eius occisionem præceperit vel ad eam peragendam impulserit, imo hortatus adhuc fuerit: sed ut ardentissimo pralio expositus delleretur tantum: quod ipsum Deus permissione sua peccato præstitit mortis Viri patratorem dictum habitumque occisionis Viri id imperat Iobao, ac contra id, quod præcepit debuit satis præsidij Viri, nec prestittit, nec præ-

uidit, moraliter, & culpabiliter in eius interitu se gessit. Secus autem Deus in derelictione peccatoris per permissionem suam: neque enim cum derelict, ut cadat, nec eum teneat non derelict, est satis permissione sua habeat, ut actio de eo casualiter, est non sensu proprio, enuncietur: instat ex eo Simeonis Luc. 2. de Iesu nostro. *Positus est hic in ruinam: & in resurrectionem multorum in Israël*, quibus consonat ad Rom. 9. *Ecce pono in Sion lapidem offensionis, & Petram scandali*. & omnis qui credit in eum non confundetur. Alluditur autem vtrouque ad Isai. c. 8. & 28. c. 8. legimus [Dominus exercituum ipsum Sanctificat: ipse pavor vester, & ipse terror vester, & erit vobis in sanctificationem; in lapidem autem offensionis & in Petram scandali duabus domibus Israël: in laqueum, & in ruinam habitantibus in Hierusalem, & offendente ex eis plurimi, & cadente contententur, & irriterentur & capientur.] cap. 28. [Ecce mittam in Sion lapidem angularem, probatum, & electum in fundamento fundatum: quæ etiam memorantur Matth. 21. num. 42. & epist. Petri cap. 2. a. numer. 4. Actor. 4. num. 11. Impletaque videmus Christi passionem, & Urbis Hierusalem ob illam excidio. Si autem, inquit, Christus Dominus à Deo positus & missus est in plurimum Sanctificationem & Dei voluntate, & intentione salutis eorum, vtrique, & ex intentione ruinæ aliorum æque à Deo positus missusque erit. Verum hæc (est) impia & blasphemia heretici] permittit, unde efficacis intentio, & præiudicio actionis prauæ suadetur: præsertim non regulata per scientiam mediam, qualis in omnium præfinitorum sententia alicuius: cum, nec regulata per scientiam mediam, probabiliori longe sententia à nobis polita controuersi, de incarnatione, fululque ostendenda controuersi. 4. de voluntate actus præiudici libertatem patitur: sed certe antichrisi vtrique partis, & sententiarum, non quoad Dei intentiones æque ad hominum salutem, & aliorum in prauas actiones, culpamque, & debitas penas, sed quoad effectus, & euentus solum est: quorum alij ex bono inarnationis, & redemptionis vii iuxta Dei voluntatem eueniunt; alij verò ob aliquorum abulum, & contra Dei voluntatem, non autem citra eius permissionem, contingunt: ut fulcriter Fulgentius 1. ad Trasimundum ea loca interpretatur, imò & peripicue Christus Dominus citato loco Matth. vbi angularis lapidis eis locis, & Psalm. 117. præiudiciati, qui ipse est, meminit & Marti. 12. num. 10. à concludi. 20. num. 17. parabole vineæ præmissa, quæ ex boni fructus capiendi intentione à Patrefamilias Agriculis locata fuit: ac non reddentibus præ malicia sua, famulos, id est Prophetas legauit, ut eos ad reddendum fructum hortarentur, ac demum filium suum: quos tamen contra Patrefamilias voluntatem patientiæ, & misericordie abusu occiderunt: malitiæque sua, Deo permitte solum tandem perierunt: quod demum ita etiam explicuit Petrus citato cap. suæ epist. vbi lapidis huius angularis Christi, in ædificationem quidem positi, est; sponte ad illud offendentibus in lapsum fuerit & ruinam ut in cuiusvis ædificij lapide in lapsum fuerit & ruinam solummodo positi contingit, in lapsum nostrum præter ædificantis tamen intentionem, esse, si temere in illum impingimus.

10. Sed, quoniam opposita hæcenus impio (qui ab opponentibus intendebatur) sensu etiam admissa, generalem conclusionem non de omnis actionis prauæ, sed aliquarum solum præfinitione probarent; nec de illis titulo primæ causæ, & vniuersalis dominij, & prouidentie increata omnia, ut præfinitores omnes censent; opponunt forte omnes ex Theodoro Beza respon. ad Castellion. de æterna Dei prædestinatione refutatione caluinianæ 2. generale illud ad Ephes. 1. *qui operatur omnia secundum Consilium voluntatis suæ*; sed audiant Hieronymum eorum calumniosam oppositionem hac loci interpretatione sua præoccupantem. Non, quo omnia, quæ in mundo sunt, Dei voluntate, & consilio prouidentur: alioquin, & mala Deo poterunt imputari: & quo uniuersa, quæ faciunt, consilio faciat, & voluntate, quod scilicet, & ratione plena sunt, & potestate facientis: qui loci eius sensus apud Patres, & Doctores reliquos Catholicos est communis. Sed restat præfinitoribus probandum contra scripturam hæcenus à nobis ex Patribus ponderatæ actiones prauas prout

